

Digital historiefortelling – en videreføring av en lang tradisjon fra leirbålet til dagens medievirkelighet

Av Kristin Holte Haug og Grete Jamissen

Blogg på Cappelen Damm Akademisk skrevet i forbindelse med lansering av «Se min fortelling. Digital historiefortelling i barnehagen».

Foto: Cappelen Damm Akademisk

Fortellinger har alltid vært brukt til å formidle kunnskap og skape mening, og for barn i alle aldre har det vært en kilde til både underholdning og en naturlig del av det å finne ut av seg selv og verden.

Vi omgir oss med digitale fortellinger

Men hva er digital historiefortelling? Og hvor passer det inn i barnehagens travle hverdag? Digitale fortellinger er blitt en like naturlig del av den virkeligheten som omgir oss, ja kanskje etter hvert enda mer naturlig enn den tradisjonelle muntlige fortellingen. Youtube, Facebook og dataspill er fulle av digitale fortellinger, og du kan snart ikke se et helt program på TV uten å få med deg minst en runde med reklame – små digitale fortellinger skapt for å påvirke deg til å kjøpe et eller annet. Bare *det* er grunn nok til å ta denne sjangeren på alvor og bli kjent med hvordan vi kan bruke digital historiefortelling til å få fram vår egen stemme og hjelpe barn og kolleger å få fram sine. Slik er digital historiefortelling en demokratisk arbeidsmåte og dokumentasjonsform.

Hva er en digital fortelling?

Digital historiefortelling slik vi har brukt det med studenter og med ansatte i barnehager kan beskrives som en kort digital produksjon på 2–3 minutter med bilder og eventuelt musikk og lydspor. Det som skiller det fra mange av de fortellingene vi har beskrevet over er både

formen – at det er en bevisst personlig fortellerstemme – og *prosessen* der fortellingen blir skapt. Historieutviklingen er del av en kollektiv prosess – en *fortellersirkel*. Her deler deltakerne tanker og utkast til fortellinger og får tilbakemeldinger fra lyttende og støttende likemenn før fortellingen leses inn. Bildene, den personlige fortellerstemmen og eventuelle andre lydeffekter settes sammen og redigeres ved hjelp dataprogrammer som er så enkle at både barn og voksne i barnehagene kan lage digitale historiefortellinger, for eksempel ved å bruke iMovie på en iPad.

Kollektiv refleksjon og læring

I barnehagen og i utdanningen bidrar digital historiefortelling som både dokumentasjonsform og arbeidsmåte i utdanning og yrke. Den ferdige fortellingen er en dokumentasjon eller pedagogisk dokumentasjon av studenters og barnehageansattes pedagogiske praksis, og den kan være et resultat av barnas prosesser. Fortellerprosessen, utviklingen av den digitale fortellingen i samspill med andre, er da en arbeidsmåte som bidrar til refleksjon og læring.

En motvekt mot individuell kartlegging og dokumentasjon

Digital historiefortelling i barnehagen kan også fungere som en motvekt til et stadig sterkere trykk på kartlegging og individuell dokumentasjon av enkeltbarns læring og utvikling. Et eksempel er når regjeringen nå velger å foreslå en lovendring i barnehageloven som gir rett for eier til å bestemme dokumentasjonssystemer. Et forslag som etter mange fagfolks mening er i utakt både med barnehagens samfunnsmandat og med Grunnloven, hvor menneskerettighetstenkningen – herunder menneskerettigheter som gjelder barn – ble styrket i 2014. Der ulike kartleggingsverktøy og dokumentasjonsformer fokuserer på hva det enkelte barnehagebarnet mestrer og ikke mestrer, er digital historiefortelling opptatt av refleksjon og kollektive læringsprosesser. Det bidrar til å utvikle barnehagen som en lærende organisasjon – til beste for barna og for alle barnehagens aktører.

En motvekt mot passiviserende mediekonsum

Kritiske røster advarer mot overforbruk av digitale dippedutter og barns passive konsumering av ferdigprodusert innhold. Digital historiefortelling tar sitt utgangspunkt i barnas lek og deres naturlige fortellerglede og gir dem et nytt middel til å uttrykke seg. På den måten blir de aktive (med)produsenter og tar teknologien i bruk på egne premisser.

Barnehagefaglig digital kompetanse

Digital historiefortelling er gøy! Digital historiefortelling skaper entusiasme hos studenter, barnehageansatte, barn og foreldre. Digital historiefortelling er i tillegg en konkret tilnærming til barnehagers utfordringer med digital kompetansebygging og etablering av digitaldidaktisk kompetanse. Digital historiefortelling er en inspirerende måte å bruke digitale verktøy og medier i pedagogisk sammenheng og tilrettelegge for barns digitale danning.

Når studenter, barnehageansatte og barn arbeider sammen om utvikling av DH kan det også bidra til å knytte tettere bånd mellom barnehagelærerutdanningen og yrkesfeltet - ikke bare i arbeidsplassbaserte utdanningsløp, men også i heltids- og andre deltidsprogram.

Kristin Holte Haug
Grete Jamissen
Mars 2015